

in plaats van den naam van den verzamelaar een merkteken of korte kernspreuk geplaatst worden, en de geheele verzameling vergezeld zijn van een verzegeld briefje, van buiten met hetzelfde merkteken of kernspreuk voorzien en waarbinnen de naam van den inzender of de inzender, benevens eene verklaring van den Leeraar of de Leerare in de Botanie aan het Gymnasium, de Hoogere Burgerschool of de Rijkskweekschool voor Onderwijzers, dat de inzender of inzenderster aldaar leerling is en de Verzameling zonder zijne of hare directe hulp heeft bijeen en in orde gebracht.

Door de Nederlandsche Botanische Vereeniging wordt uit haar midden een commissie van beoordeeling benoemd, die rapport uitbrengt op de Wintervergadering in Januari of Februari 1901. De namen der door de vergadering bekrondde zullen, na opening der naambriefjes, worden bekend gemaakt. Naambriefjes bij niet bekrondde verzamelingen behorende, worden ongeopend verbrand.

De verzamelingen zelve, bekrond of niet, worden teruggezonden, mits daarbij een adres (niet van den inzender zelve) is gevoegd, waaraan de terugzending kan geschieden.

Het Bestuur der Nederlandsche Botanische Vereeniging,

L. VUYCK, Voorzitter.

J. W. CHR. GOETHART, Conservator.

TH. H. A. J. ABELEVEN, Secretaris.

Leiden, | Februari 1900.
Nijmegen, |

Uit het rapport over de vorige prijsvraag

(Provincie Noord-Holland).

Enkele opmerkingen uit het rapport van de Commissie tot beoordeeling van de in het afgelopen jaar 1899 ingekomen Prijsvraag-herbaria. Namens de Commissie bracht de Heer H. J. Kok Ankersmit dit rapport uit.

De algemeene indruk is, dat de inzendingen, uit het oogpunt van herbarium-materiaal beschouwd, te onvolledig zijn. Worteldeel en ontbreken aan vele planten, vruchtakken en vruchten zijn zeldzaam aan de exemplaren toegevoegd, analyses komen slechts bij ééne der inzendingen voor.

De beschrijvingen zijn niet volledig genoeg, auteursnamen zijn bij alle planten weggelaten, de terreinsoort is voor de meesten niet vermeld, vindplaats en tijd van inzameling evenmin. In plaats van deze opgaven en van de analyses is door enkele inzenders een meer of minder uitvoerige beschrijving van de plantendeelen gegeven, die — te oordeelen naar beschrijvingen welke aan verkeerde gedetermineerde planten zijn toegevoegd — uit de gebezigde flora's schijnt overgeschreven te zijn.

Over 't algemeen zijn moeilijker te determineeren families spaarzaam vertegenwoordigd. Van Juncaceeën en Gramineeën zijn maar een paar exemplaren ingezonden. Cyperaceeën ontbreken geheel. De vaateryptogamen zijn alleen vertegenwoordigd door een *Lycopodium clavatum* L.

De inzendingen zien er overigens over 't algemeen goed uit. Het voorhandene is met zorg gedroogd en opgelegd, het gekozen formaat voor 't papier is goed, bij enkele inzendingen zelfs royaal.

Hier volgen nog de notities bij een niet bekrondde en bij een bekrondde inzending.

Inzending onder het motto: „Arbeid adelt.”

Aanwezig 100 exemplaren, waarvan 21 verkeerd gedetermineerd. De planten zijn met zorg opgelegd op groot formaat papier, doch in 't geheel niet systematisch gerangschikt. 't Geheel is met zorg behandeld, familie-, geslachts- en soortnamen zijn vermeld; auteursnamen ontbreken, vruchtexemplaren en bloemanalyses ontbreken; in plaats daarvan een uitvoerige beschrijving van de deelen der plant, die blijkbaar niet naar de planten genomen is. Standplaats, vindplaats en tijd van inzameling zijn behoorlijk aangegeven.

Inzending onder het motto „J. H.”

Er zijn 127 exemplaren. De collectie voldoet dus in dit opzicht niet aan de gestelde eischen, maar zij maakt in haar geheel zulk een goeden indruk, dat wij gemeend hebben haar te moeten beoordeelen. Wij hebben daartoe de 100 bovenopliggende planten genomen. De planten liggen op losse vellen vloei opgeplakt, doch in 't geheel niet systematisch gerangschikt. 't Geheel is met zorg en netjes behandeld. Van de beoordeelde planten zijn er 8 verkeerd gedetermineerd. Familie-, geslachts- en soortnamen zijn

vermeld; auteursnamen ontbreken. Aan 't materiaal ontbreken vruchtexemplaren of vruchten zoo goed als geheel; analyses zijn bij alle planten genomen naar de plant, doch in verscheidene gevallen niet zoodanig, dat zij de kenmerken te zien geven, die aan het gedroogde exemplaar niet kunnen waargenomen worden. Bij de beschrijving ontbreekt de standplaats; vindplaats en tijd van inzameling zijn behoorlijk vermeld.

Naar aanleiding van bovenstaande beoordeeling hebben wij de eer voor te stellen:

een eersten prijs toe te kennen aan de inzending „J. H.”;

geen tweeden prijs toe te kennen;

een derden prijs toe te kennen aan de inzending „In magnis voluisse sat.”

De Commissie bovengenoemd,

H. J. KOK ANKERSMIT.

L. POSTHUMUS.

D. LAKO.

Bij opening der motto-briefjes bleek, dat het herbarium onder de letters „J. H.” was ingezonden door J. J. Hakkert, leerling der Hoogere Burgerschool te Hoorn, aan wien de eerste prijs werd toegekend; terwijl het herbarium onder de zinspreuk „In magnis voluisse sat” ingezonden door J. J. van Apeldoorn, leerling van het Gymnasium te Haarlem, den derden prijs verwierf.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Bij den aanvang van het 2e levensjaar onzer „Amsterdamsche Entomologische Club” wenschte ik met een enkel woord op den bloei onzer vereeniging te wijzen. Het getal der leden bedraagt thans 32. Hiervan traden in 1899 toe, de heeren:

Dr. J. TH. OUDEMANS, Oosterpark 52.	C. J. J. VAN HALL, Vondelstraat 21.
Dr. J. C. H. DE MEIJERE, Oosterpark 5.	E. HEIMANS, Rozengracht 63.
JAC. P. THIJSSSE, Vondelkade 75.	A. W. VAN HAEFTEN, Wijtenbachstraat 59,
B. BOON, 2e Oosterparkstraat 190 i.	G. ANNES, 3e Helmerstraat 6.
H. CROMMELIN, Heerengracht 256.	C. H. J. RAAD, v. Oldenbarneveldstraat 33.
L. P. DE BUSSY, Willemsparkweg 104.	JHR. J. A. A. VON SCHMIDT, Oosterpark 41.
A. E. D'AILLY, Prinsengracht 656.	P. N. VAN KAMPEN, Singel 330.
W. H. M. SCHOLTE, Prinsengracht 516.	P. TEUNISSEN, 2e Oosterparkstraat 236.
P. J. S. CRAMER, Singel 434.	E. VAN NIEKERKEN, 3e Helmerstraat 90.
H. H. ZEIJLSTRA, Prinsengracht 823.	J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13.
W. C. DE GRAAFF JR., 2e Jansteestraat 107.	Mej. M. BOISSEvain, Heerengracht 386.
J. JASPERS JR., Plantage Lijnbaangracht 11.	TH. WEEVERS, P. C. Hooftstraat 79.
C. JASPERS, Reijger Anslstraat.	J. A. J. M. VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT, Heerengracht 280

Buiten-leden 1899: W. M. DOCTERS v. LEEUWEN, Nassau-park 5, Bussum, en D. UIJTTERDIJK, Trompschool, Hilversum. Verder traden in 1900 als lid toe, de heeren: J. A. L. DOIJER, Linnaeusstraat 93; Dr. MAC GILLIVRAY, Heeren-gracht 423, en A. J. M. GARJEANNE, Prinsengracht 413.

Op onze 1e vergadering werd besloten geen contributie te heffen, doch de te maken onkosten dooreen hoofdelijken omslag te dekken; deze omslag bedroeg voor 1899 slechts „één gulden.”

Verder wensch ik mede te deelen, dat de heer JAC. P. THIJSSSE wegens ziekte gedwongen was als secr.-penningmeester onzer vereeniging te bedanken en dat ondergeteekende op de in Februari j.l. gehouden vergadering als dusdanig benoemd werd. Derhalve verzoek ik een ieder brieven etc. onze vereeniging betreffende aan mijn adres Heerengracht 280 te willen zenden.

Moge het bovenstaande velen er toe doen besluiten zich als lid aan te melden; hiertoe is het voldoende naam en adres aan den secretaris op te geven, die dan op zich

neemt voor tijdige kennisgeving van de eerst volgende vergadering te zullen zorgen.

J. A. J. M. VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT.
Secretaris.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Vergadering op Zaterdag 24 Februari, des avonds te 8 uur, in Zeemanshoop, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans. Aanwezig 16 leden.

De voorzitter opent de vergadering en verwelkomt den heer Dr. Mac Gillavry, die als lid is toegetreden. Tevens doet hij dit den heer Garjeanne, die, thans te Amsterdam gevestigd, voor het eerst de vergadering bijwoont.

De heer De Meijere stelt ter bezichtiging een aantal merkwaardig gevormde exotische Diptera, afkomstig uit de verzameling van den onlangs overleden heer van der Wulp. Verder verscheidene oorspronkelijke teekeningen van denzelfde, welke keurige uitvoering de bewondering der aanwezigen opwekt. Vervolgens een aantal tropische Lepidoptera, bij welke de aanwezigheid van riefschubben buitengewoon duidelijk waarneembaar is.

De heer Jaspers vertoont een aantal goed geslaagde photographiën, ten deele van microscopische praeparaten, meestal entomologische objecten voorstellend.

De heer Boon laat een aantal gepraepareerde rupsen van *Papilio machaon* zien, waaronder allerlei kleurverschiedenheden voorkomen, van bijna geheel groen tot bijna geheel zwart toe. Voorts stelt hij eene *Locusta viridissima*, den bekenden grooten sabelsprinkhaan, ter bezichtiging, die gedood was, juist toen zij bezig was een schoenlapper, *Vanessa urticae*, te verslinden. Weder een bewijs voor het opnemen van dierlijk voedsel door sabelsprinkhanen.

De heer van Waterschoot van der Gracht vertoont eene zeer fraaie verzameling gallen, vooral zulke, die van belang zijn voor de houtcultuur. Verder laat hij rondgaan een nestje van eene niet-inlandsche wespsoort, *Polistes gallica*, eenige exotische kakkerlakken en een zeer groot voorwerp eener vogelspin, *Mygale*.

De heer Docters van Leeuwen laat mede tal van gallen aan de aanwezigen zien, waaronder zeer interessante soorten. Hij verzocht om toezending van gallen van *Rhodites mayri*, zoo iemand die mocht aantreffen.

De heer Oudemans brengt twee plaatwerken ter tafel, nl. de geïllustreerde editie van Saunders „Hymenoptera aculeata of the British Islands” en het beroemde prachtwerk van Millière „Iconographie et Description de Chenilles et Lépidoptères inédits.”

Op een vroege voorjaars-verkenningstocht bij ons in de vlakte rondom het dorp Gapinge, waar, ik volop duimpjes (winterkoninkjes), treklijsters, kievieten en ook enkele roerdompen zag (okergeel, met zwart gestippelde uitmonstering, lange groene pooten) vond ik eenige voorwerpen aan een dor doorn-takje stellig van een insect afkomstig; te oordeelen naar de larve die er inzit. Ik heb ze zoogoed 't ging geteekend, misschien kunt u er uit wijs worden.

A. J. HOÛPT.
Mr. Schilder.

Middelburg.

Dr. J. Th. Oudemans kon uit uwe tekening opmaken, dat het cocons van een blad-wesp waren en wel van *Trichiosoma tibialis*. Kweek ze maar op en u zult straks de wesp wel te voorschijn zien komen. 't Is een diertje dat niet steekt.

Cocons en larve van een blad-wesp (*Trichiosoma tibialis*).

Bandvorming (fasciatie) bij een tak van de Waterwilg (*Salix Cáprea* L.)

Nevensgaande afbeelding stelt op $\frac{1}{2}$ eene bandvorming voor van een tak van de Waterwilg (*Salix Cáprea* L.), den 10^{den} Maart door Marietje Cramer gevonden aan den Zijpendaalschen weg bij Arnhem.

Ik acht deze vondst de moeite zeer waard, om U, geachte Redactie, onmiddellijk ervan in kennis te stellen en U vriendelijk te verzoeken eene schets ervan te maken voor D. L. N.

Bandvorming bij Esch, Paardebloem, Els, Boterbloem, Asperge en *Chrysanthemum* (gekweekte) zijn heel gewoon, maar die bij een Wilg zijn zeer zeldzaam.

A. C. OUDEMANS.

Arnhem, 11 Maart 1900.

Deutscher Lehrerverein für Naturkunde.

Gedurende 't laatste tiental jaren zijn in Duitschland allerlei vereenigingen in 't leven geroepen, met 't doel, natuurwetenschappelijke kennis te verspreiden en 't natuurhistorisch onderzoek te bevorderen. Onder deze vereenigingen neemt de „Deutsche Lehrerverein für Naturkunde”, met meer dan 10,000 leden, een eerste plaats in. Voor 10 jaren door Dr. K. G. Lutz in Stuttgart opgericht, heeft de vereeniging zich snel over geheel Duitschland en aangrenzende streken uitgebreid. Ze bestaat tegenwoordig uit verscheidene landelijke vereenigingen en honderden afdelingen. De laatsten houden geregeld vergaderingen, gaan op excursie enz. Ook de ruilhandel begint zich te ontwikkelen.

Buitengewoon gering is de contributie, die geëischt wordt. Ze bedraagt voor Nederland ongeveer 2 Mark.

Daarvoor ontvangt men 't orgaan der vereeniging „Aus der Heimat”, een goed geschreven tijdschriftje,

dat om de 2 maanden verschijnt in groot 8°. formaat van 32 pag.

De laatste jaargang bevatte behalve vereenigingsaangelegenheden allerlei artikelen over botanie, zoölogie, mineralogie, „für die Schule” enz.

Bovendien ontvangt men gratis elk jaar een populair wetenschappelijk werkje, verleden jaar o. a. „Pilzbüchlein”, waarin een 24-tal gekleurde plaatjes, die wat uitvoering aangaat, zelfs bij strenge eischen niet veel te wenschen overlaten.

In de jaren 1900—1905, en 't is vooral daarom, dat ik eenige ruimte voor deze oproep vraag, zal een geïllustreerde flora van Duitschland voor onze vereeniging worden uitgegeven. Ze zal bestaan uit 12 deeltjes, ieder circa 160 pag., elk jaar 2, met 720 platen (600 gekleurde en 120 zwarte) in formaat 15.5 x 10.5 cm. De clichés daarvoor zijn uit Sturm's Deutschlands Pflanzen (prijs ant. 360 Mk. 't eerste en 190 Mk. 't tweede deel) en zijn volgens de verschenen proef keurig van uitvoering. Ook de tekst zal naar evenredigheid zijn. Men is zoodoende in staat zich voor een belachelijk geringe prijs een uitmuntende flora te verschaffen, terwijl een tijdschriftje als „Unser Heimat” in Nederland zelfs voor 2 Mk. per jaar niet zou te krijgen zijn. Niet alleen onderwijzers, allen kunnen zich voor 't lidmaatschap opgeven. Zij, die dat mochten willen doen, verzoek ik zich bij mij aan te melden.

Met dank voor de opname,

J. C. CETON,
Wijtenbachstr. 13, A'dam.

